Education for Sustainable Development: Policies and Approaches in Cyprus"

Efstathia Dariou, ESD consultant, ESD Unit dariou.e@cyearn.pi.ac.cy

October 2022

National Strategic Action Plan for Education for the Environment and Sustainable Development (NSAPEESD)

UNECE strategy on ESD

Mediterranean Strategy on ESD

United Nations 2030 Agenda

National Strategic Action Plan for EESD 2008

Ministerial Conference EFE

UNESCO Global Action Program on ESD

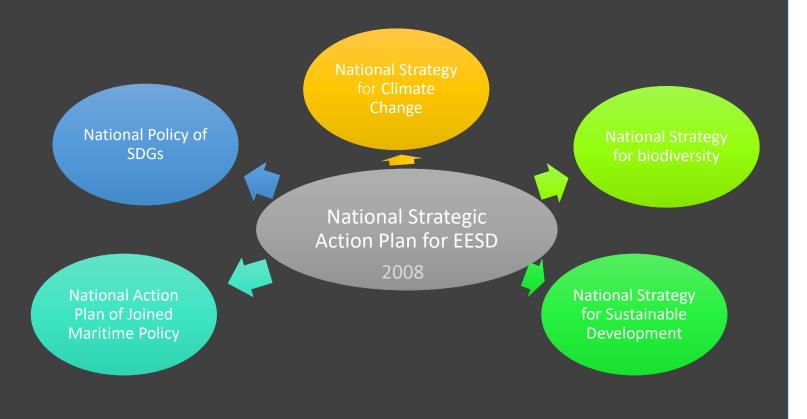
The **NSAPEESD** is the most official policy document of Cyprus on ESD and is applied systematically since 2008.

The **NSAPEESD** is a coherent and integrated design, which includes all actions and sub-actions on EESD at the national level in all forms of education (formal, nonformal, in-fornal), from early childhood and lifelong.

ESD in Cyprus derives from the National Strategic Action Plan for FFSD

ESD is integrated horizontally into all other national policies

National Strategic Action Plan for Education for the Environment and Sustainable Development (NSAPEESD)

The **NSAPEESD** is the most official policy document of Cyprus on ESD and is applied systematically since 2008.

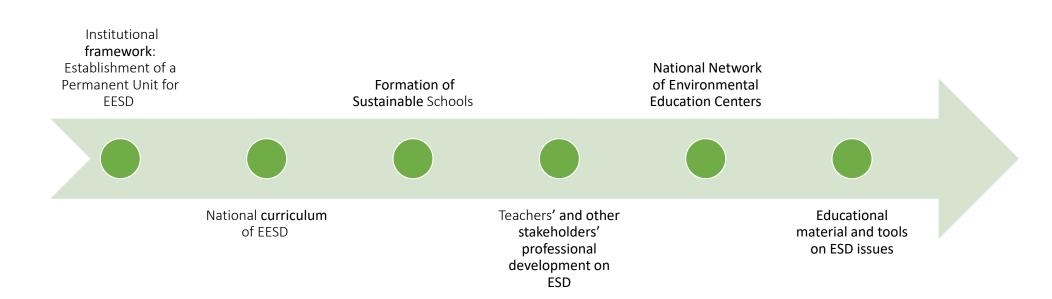
The **NSAPEESD** is a coherent and integrated design, which includes all actions and sub-actions on EESD at the national level in all forms of education (formal, nonformal, in-fornal), from early childhood and lifelong.

ESD in Cyprus derives from the National Strategic Action Plan for EESD

ESD is integrated horizontally into all other national policies

National Strategic Action Plan for Education for the Environment and Sustainable Development (NSAPEESD) Indicative key actions

Permanent Unit for EESD

December 2018

All levels of education **Head of the UNIT** Formal, informal, non-formal PT- Implementation PT - Professional of ESD Curriculum development Implementation, monitoring and control Unit of EESD of the National Strategy for ESD PT - Developing and PT - Interrelation implementing of formal with **EEC Pedhoulas** environmental non-formal **EEC Athalassa** programs education EEC Akrotiri EEC Kilani **EEC Cape Greco** The Unit of EESD is a horizontal structure of the Ministry of Education, Culture, Sports and **EEC Salamiou** Youth (ECSY), not only between the directorates and services of the Ministry of Education, but also between all ministries, as well as with the private sector and NGOs. **EEC Panagia**

ESD curriculum introduction at all educational levels, having the concept of **sustainable school** as a central concept

Teachers' and other stakeholders' professional development on ESD

Energy efficiency of schools and the formation of Sustainable Schools

Development of **partnerships** at national and international level on ESD

Promotion of bilateral cooperation on ESD

Use of ICT in FSD

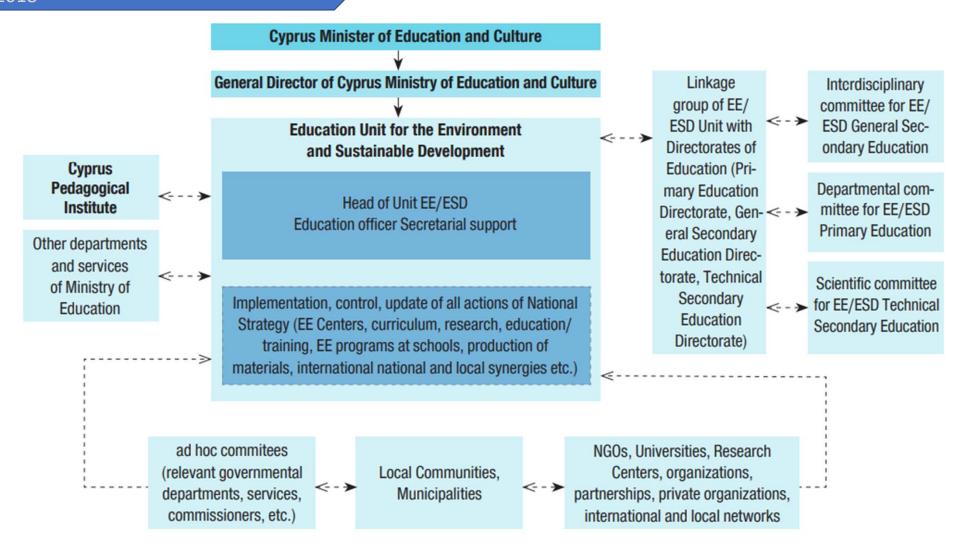
Production and publication of educational tools on ESD issues

Participation in European Projects regarding ESD

Interrelation of formal with non-formal education through the establishment of the National Network of Environmental Education Centers.

Permanent Unit for EESD

December 2018

- The National Curriculum for ESD has been developed and implemented in a unified and systemic way in all educational levels, since 2009.
- It involves all levels of education
- It was officially introduced in pre-primary and primary education.
- It aims at shaping the Sustainable School.
- The curriculum of ESD, according to the educational level that is referred is developed in indicators and learning outcomes.
- Primary education
  - 2 academic hours per week from 1st to 4th grade
    - under the frames of the subject Life Education
  - 1 academic hour in 5th and 6th grades
    - EE/ESD as a separate subject
- Pre-primary education
  - interdisciplinary projects
- Secondary education
  - ESD is integrated through various subjects which include various thematic units on SDGs in their curriculum.

National curriculum

Twelve thematic units

Forest Water Litter Poverty Urban development Desertification

Production and consumption Energy Tourism Means of transport Culture and environment Biodiversity

10 ΕΠΙΠΕΔΟ (ΤΑΞΕΙΣ Α΄- Β΄)

Το σχολείο μας / η γειτονιά μας / η κοινότητά μας

MOKOMENA MABHELAKA ADOTENEEMATA

- 1. Βιωματική προσέγγιση της βιοποικλόπτιος του πλησιέπτρού τους περιβάλλοντος.
- 2. Γνωριμία με τους κινδύνους που απειλούν τη βιοποικιλάπτα μιας περιακής.
- 3. Γνωριμία με χαρακτηριστικά είδη της πανίδας και της χλωρίδος της Κύπρου
- 4. Εντιμέρωση για το ενδημικά, οπόγιο και οπειλούμενο είδη της Κύπρου και τους κινδύνους που το απελούν.
- 5. Μελέτα της ολληλοσύνδεσης των διαφόρων ειδών ζωίς σε ένα περιβάλλαν.
- 6. Εξοκείωση με την έγγοια της βιοποκελάπτας μέσα από την παραπέρηση της βιοποικυλόπητας στο σκαλείο ή σε μια κονεινή τους περιεκή.
- 7. Κατανόπαι των απλών ακέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στα διαφορατικά είδη.
- Karavánan tric avávenc via ðjerfenan ákuv tuv uppeáy Zude erpy n\eytm Fn.
- 9. Εκτίμηση και σεβοσμός της διαφορετικάντιας στη

κρούστιμα

NEPO:

Euverômenoinen re

διάφορων έμβιων ο

Εντοπισμός και μεί

ονθοώπου στο δάσι

μηση, υπερβάσκησι

- Euverörreneinen tr

οποισοδήποτε μορφ

δρασπριότιπες και

Εντοπισμός της έλλε

-Εντοπισμός ανθρώ

ADDPPIMMATA:

- Εξοκείωση με τα στακεία που αποτελούν το δασικό οικοσύστημα με τη χρήση των αισθήσεων (νερό, αέρας, έδαφος, δόντρα, θάμγαι, λου
- 20 ΕΠΙΠΕΔΟ (ΤΑΞΕΙΣ Γ΄- Δ΄) Γνωριμία με τα δάσι Evnjutpwon yva na o
  - Η κοινότητά μας / η πόλη μας / η χώρα μας

ΕΠΙΔΙΟΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- 1. Γνωριμία με τα βασικά χαρακτηριστικά της κυπριακής βιοποικελόππτος: Χλωρίδα, πονίδα, σικοσυστήματα.
- 2. Пущомба из те процеобителе или опитучностите от βιοποικιλόπητα περισιές της Κύπρου.
- Ενιαπισμός της χρί 3. Γνωριμία με διάφορους φορείς, οργανισμούς, ερευνιτικά κέντρα στην Κύπρο που ασκαλούνται με τη διατήσηση της Εισποναλάτιτης στον τόπο μος και συαρτόψ σε σιν νώισροφοριλεί τον νωτικότο ποωσενόλη που λαμβόνονται για την προστασία και διαπέρηση της βιοποικυλόπητος στον τόπο μας.
  - 4. Γνωριμία με ενδημικά, απόνια και απειλούμενα φυτά της Κύπρου και διαπίστωση της ανόγκης για προσταala kai biantonat rouc.
  - 5. Γνωριμία με ενδημικά, οπάνια και απειλούμενα ζώα, πουλιά, ερπετά της Κύπρου και διαπίστωση της ανάуклу уха просторіа тоцу,

OTEAEIMATA AAAON ENOTHTON

COLAG

- Απάκτηση βασικών γνώσεων για τη δομή και τη λεπουργία του δασικού αικορυστήμετας.
- Γνωριμία με τα κύρια δασικά οικοσυστήματα της Κώπρου. Γνωριμία με τη χλωρίδα και την πανίδα των κυπριεκών
- Αντίληψη και κατανόπαι της έννοιας του δόσους ως ενός φυσικού οικοσυστήματος που περιλαμβάνει βιστικούς και oficewole prodysyste.
- Катаурард наз каттуаркопойтал тым клубочим пои бюτρέχουν το δοσικά αγκρουστήματα.
- Αλληλοούνδεση των κλεματικών παραγόντων, της μορφολαγίος του εδάφους και άλλων φυσικών στοκείων με τη δημιουργία δορών.
- Εκτίμπου του τεράσιου φυσικού πλούτου της Κύπρου.
- Διομόρφωση θετικής στάσης στην προσπάθεια διατήρησης και προστασίας των φυτικών και ζωκών ειδών.

30 ΕΠΙΠΕΔΟ (ΤΑΞΕΙΣ Ε'- ΣΤ΄)

Η χώρα μας / ο κόσμος μας

- 1. Γνωριμία με το δίκουο «Φάση 2000» ως την κυριότερη προσπάθεια για διαπέρηση της βιοποικιλόπητας στον ευρωσσίκό χώσο.
- 2. Γνωσιμία με περιακές τόσο στην Κύπρο όσο και σε άλ-Ace videoc, or engice Exercy symmetri em Sixtue «Orien 2000+ xai auvicavado un bidecoque econic, covaviομούς, επαγγελματίες, επιστήμονες για συγκέντρωση ηληροφοριών, καθώς και κατανόπατ των λόγων που αυτές οι περιακές έχουν ιδιαίτερη περιβαλλοντική ση
- 3. McA/cm was wastawangen tury contribution the uniquene της βιοποικιλότπιος στη διατήρηση της ζωής στον ηλο-
- 4. Μελέτη του ρόλου των εθνικών πάρκων, των κατοφυγίων και των προστατευόμενων περιακών στην προστοσία και διατήρηση της βιοποικιλόπητος μιας περιακής από ανθρώπινες παρεμβάσεις.
- 5. EE/mon was awakuran nuw avagopuw napayu/apuw becommender, polytically, proprocessally, polytically. ur Báan se anaice usa neasach nooststrácha via th σημασία της Εισποναλάτετός της.
- 6. EE/span nuy cramipocus and no avenimisto napocu-Bódic (n.x. the excessive avantuane, the tougenκής ανάπτυξης, της υπερκεπανάλωσης αγαθών, της λαθροθηρίος, των στρατιωτικών δραστηριστέτων, των πολέμων, των εντατικών καλλιεργαιών, την αισαγωγή Εσικών ειδών) στην εξαφάνιση των ειδών και των κανδύνων που απειλούν τη βιοποικιλέπτεά μιας περιακής.
- 7. Άσκηση στη χρέση συστημάτων οναγνώρισης και τοξινόμποης ζωντανών οργανισμών και χρησιμοποίηση τοχνικών μέτρησης της βιοποικιλάτιτος (Μελέτη Πεδίου).

- Γνωριμία με τους διάφορους τύπους δορών και μελέτι των παραγόντων (κλίμα, έδαφος, νερό) που συμβάλλουν στη διαμέρφωσή τους.
- Γνωριμία με τα οπμαντικότερα ενδημικά, απόνια και απει λούμενα είδη των κυποιακών δορών, εντοπισμός των απών μείωσης του ηληθυσμού τους και αναγνώριση της ανάγκης προστασίας τους.
- Κατανόποπ και αναγνώριση της προσφοράς του δάσους στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίος του πλανέτη. Κατανόποι των συνεπειών σε καινωνικό, περιβαλλοντι κά, πολιτιστικά και οικανομικά επίπεδο από την αλόγιστη εχωρτάλλευση των δορών (αλλοίωση της φυσιργγωμίας μος περιοχής, περιβαλλοντική υποδάθμιση, εξοφόγιση cobine e Fondovan engoverkulnum porumikin se km).
- Αναγνώριος και ταξινάμεση των βασικών ειδών που συν θέτουν τους κύριους δασικαύς οικότοπους της Κύπροι (n.x. Ambá, rogeria neúwn, ugulan neúwn, europeasás wificori)
- Σύνκακαι των δοσών της Κύπρου ως δοσικά ακτισματίμο το άλλων χωρών
- Εκτίμηση των δοσών της Κύπρου και του δοσικού πλούτου

- Μελέτη περιστώσεων επιβάρυνσης του περιβάλλοντος από διαδικασίες προσγωγής ενεργειακών πόρων Ισου χεία άνθρακα, εξόρυξη πετρελαίου ή φυσικού αερίου κατασκευή υδροπλεχορικών φραγμάτων) σε τοπικά και
- Συνειδετοποίποι των κινδύνων που απειλούν τον πλενήen and so us appedos Arayalasen suy proviny pyčavose.

National curriculum

Twelve thematic units

- Each thematic unit includes:
  - a) the basic notions and vocabulary related to the particular issue,
  - b) the indicators
  - b) the learning outcomes, in each level, which are differentiated according to the age of the students:
    - a) 1st level: local (A'- B' class), "My neighbourhood / My community"
    - b) 2nd level: national (C'- D' class), "My Community / My Country"
    - c) 3rd level: international (E'- F' class), "My country /Our world"

Philosophy of the Curriculum of EESD

Whole-Institution Approach

Sustainable Environmental Educational Policy (SEEP)

- Reorientation of Schools to the "Whole-Institution Approach", through the planning and implementation in each school of the Sustainable Environmental Educational Policy (SEEP-ESD School Plan), according to the needs, priorities, particularities and specific problems that each school and local community confronts.
- Formation of a community of learning for ESD through changes at the pedagogical, the organizational and the social levels."

School self-improvement regarding its environmental-sustainable profile:

Pedagogical level

strengthening pedagogical and teaching approaches

Organizational level

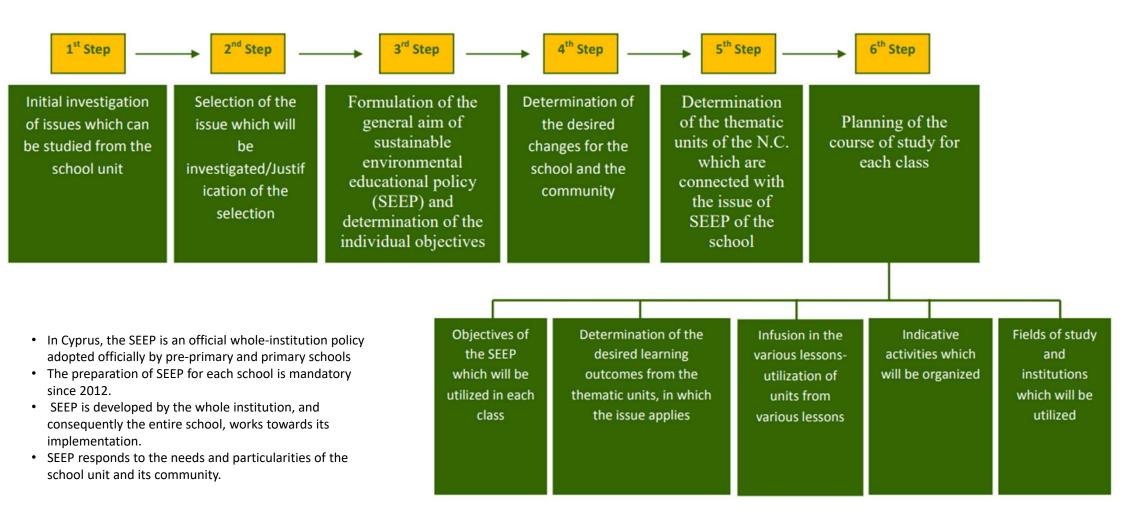
 utilizing the school as a pedagogical and educational tool

Social level

development of cooperation networks with organizations and institutions

Whole Institution Approach and SEEP in Cyprus Educational System

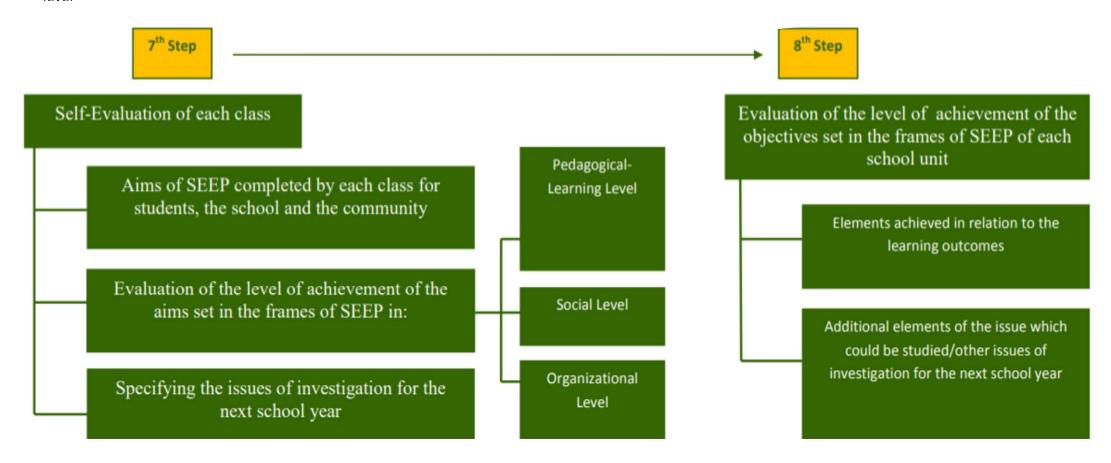
Steps for developing a SEEP

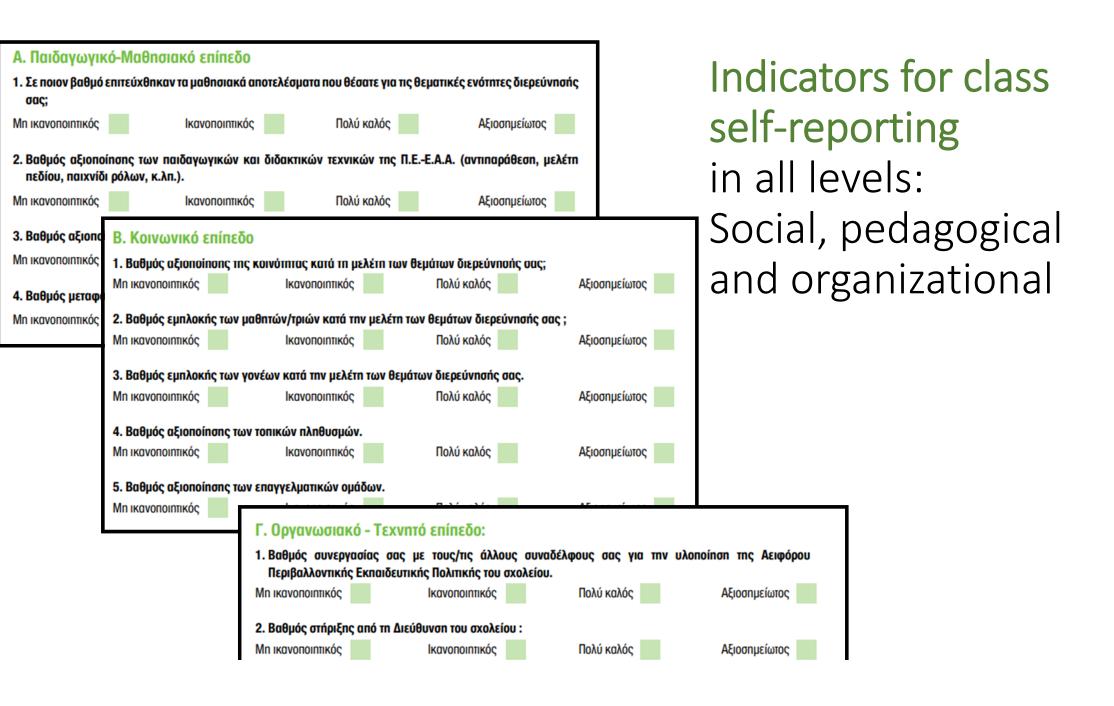

School self-reporting Class self-reporting

Indicators on pedagogical, organizational and social level

- ESD school self-reporting in Cyprus aims to help schools identify their progress with regard to their transformation towards sustainability.
- This self-evaluation allows each school to decide whether to continue with the same ESD issues for the next school year, or to set a new issue, based on what was studied last year.

ΚΛΕΙΔΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1.1. Σε ποιον βαθμό οι μαθητές/τριες συμμετέχουν στη λήψη απόφασης;

Μόλις ξεκίνησε	Ικανοποιητικό	Καλό	Αξιοσημείωτο
Δεν έχει περιληφθεί ακόμη ή μόλις ξεκίνησε το σχολείο να εξετάζει τα οφέλη της συμμετοχής των μαθητών/ τριών στη λήψη απόφασης.	Το σχολείο έχει μηχανισμό συμμετοχής των μαθητών/ τριών και οι μαθητές/τριες συμμετέχουν στη λήψη απόφασης για θέματα που	Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν στη λήψη απόφασης σε σχέση με τις πολιτικές και τη διοίκηση του σχολείου. καθώς	Υπάρχουν στοιχεία ότι η συμμετοχή των μαθητών/τριών στη λήψη απόφασης συνεισφέρει στη

τόσο σε σχέ λειτουργία τ όσο και σε σ μάθησή του

2. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

2.1. Σε ποιον βαθμό οι προσπάθειες για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης στο σχολείο βελτιώνουν τα επίπεδα μάθησης και ενισχύουν/εμπλουτίζουν τα επιδιωκόμενα σε σχέση με τους/τις μαθητές/τριες;

Μόλις ξεκίνησε	Ικανοποιητικό	Καλό	Αξιοσημείωτο
Δεν έχει ακόμη ξεκινήσει	Υπάρχει μηχανισμός	Αναπτύχθηκε η κατανόηση	Υπάρχουν δεδομένα
ή δεν έχει ακόμη εξετασθεί	και στρατηγική για την	των μαθητών/τριών σε	που τεκμπριώνουν πως
πώς ο προσανατολισμός	προώθηση της αειφόρου	σχέση με την αειφόρο	αυτή η προσέγγιση
του σχολείου σε σχέση με	ανάπτυξης μέσα και έξω από	ανάπτυξη μέσα από τη	επηρέασε τα επίπεδα

τις αρχές της αειφ ανάπτυξης μπορει εμπλουτίσει και να τα επίπεδα μάθησ μαθητών/τριών.

3. ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΟ - ΤΕΧΝΗΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

3.1. Σε ποιον βαθμό το σχολείο προωθεί, προσεγγίζει και εξετάζει τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα;

Μόλις ξεκίνησε	Ικανοποιητικό	Καλό	Αξιοσημείωτο
Δεν προσεγγίζονται επαρκώς τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης από το Αναλυτικό Πρόγραμμα.	Οι έννοιες, δεξιότητες, αξίες και στάσεις που αφορούν σε θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης εξετάζονται μέσα από τα μαθήματα της Επιστήμης, της Γεωγραφίας, της Αγωγής του Πολίτη, του Σχεδιασμού και Τεχνολογίας.	Τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης (έννοιες, δεξιότητες, αξίες, στάσεις) εξετάζονται μέσα από το σύνολο των μαθημάτων μέσα από την πολυεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση. Υπάρχουν στοιχεία που να φανερώνουν πως αυτή η	Τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης χρησιμοποιούνται στο σύνολο των μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος, εντός και εκτός της τάξης. Υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν τα οφέλη για το σχολείο και την

Indicators for school self-reporting in all levels: Social, pedagogical and organizational

Supporting schools to design and develop SEEP

- In supporting schools to adapt to "a whole institution approach to SD/ESD" the Cyprus Pedagogical Institute has established an environmental pedagogical team which is working explicitly to create a supporting guidelines tool for schools in order to help them organize their School Unit on the base of "a whole institution approach". That tool is a comprehensive package which includes:
  - a) the framework for schools to organize the school environment and develop a sustainable policy,
  - b) the key-themes of SD and the anticipated learning outcomes,
  - c) the way that non-formal and informal education can be used in conjunction with the learning processes that are implanted in school,
  - d) the didactic techniques and pedagogical approaches, with indicative examples, that can be used in the school setting and outdoors,
  - · e) the evaluation indicators for students, teachers and classes and
  - f) the indicators for the school progress report (including campus, curriculum and community work).
- Additionally, two guides have been produced from the Cyprus Pedagogical Institute in cooperation with the Department of Primary Education in order to facilitate and support primary schools to implement their ESD school plans and establish whole school approaches.
  - a) Guide for choosing the issue of ESD School plan investigation
  - b)Guide for school and community interventions in the framework of ESD

"Guide for implementing EE/ESD in school"

 Optional and obligatory courses, seminars and conferences in ESD are implemented for teachers in all educational levels, as well as for other stakeholders such as principals, inspectors etc.

 The programs and courses offered vary in type and content, covering various aspects and elements of ESD:

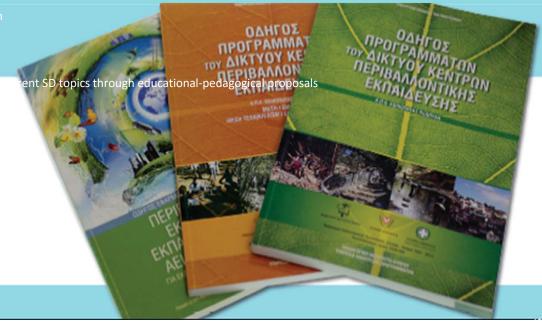
- Developing SEEP, Curriculum of EE/ESD
- Leadership and sustainable schools
- ESD competences
- Integrating SDGs in Schools through ESD Curriculum
- STEM Education for ESD
- Empower students to take action against Climate Change
- ICT in ESD
- Digital competencies for ESD
- Sustainable school
- Teaching strategies of ESD
- The use of external environments as key tools and means for ESD
- The use of new technologies in ESD

Creation and production of teaching and learning materials, which

Delimetikė liboura tounites Kūnotū

- Are founded on the philosophy of the ESD teaching techniques and methods
- Enable educators to adjust the proposed material to their class's individual needs and objectives and use it in the context of formal, non-formal and informal education.

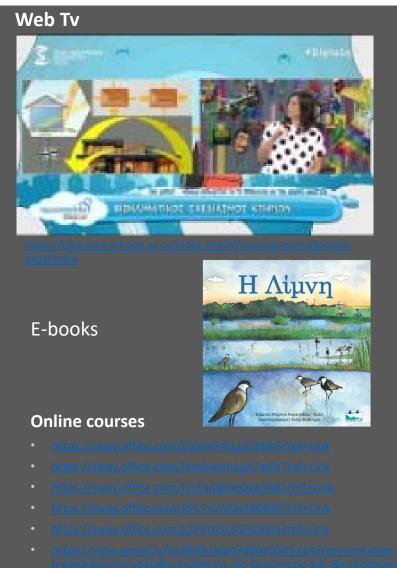

Digital tools and ESD

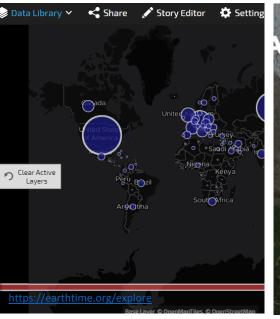

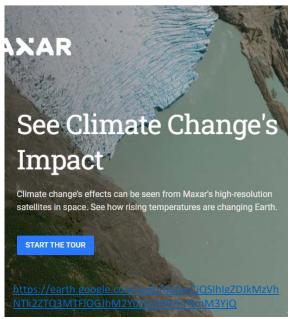

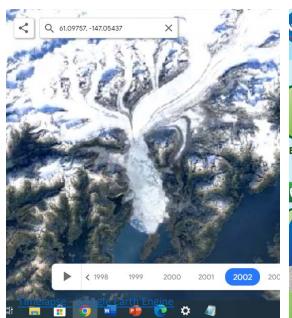

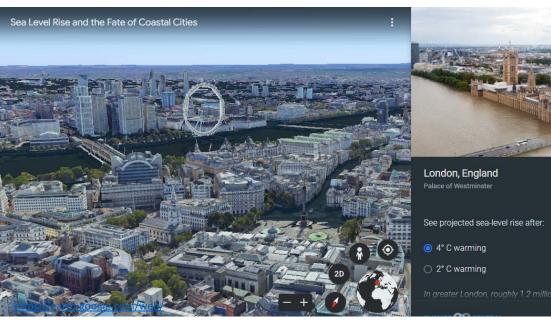
https://youtu.be/oaVFUtmvcgc

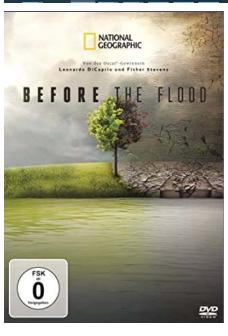

Digital tools

<u>Timelapse – Google Earth Engine</u>

https://earth.google.com/web/

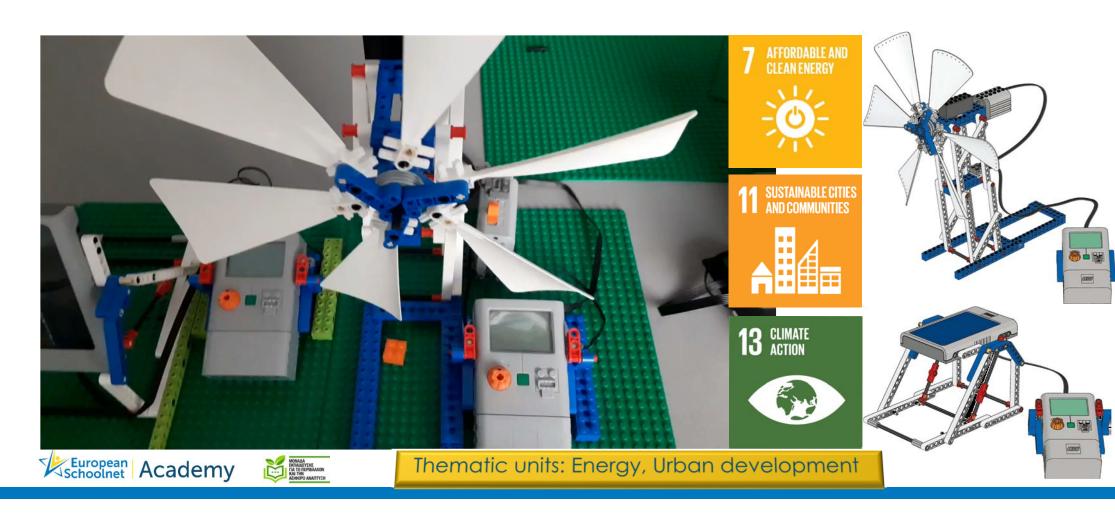
https://earthtime.org/explore

https://earth.google.com/web/data =CiQSIhIgZDJkMzVhNTk2ZTQ3MTFI OGJhM2Y0ZGJhNDk1NmM3YjQ

https://climatekids.nasa.gov/menu/ weather-and-climate/

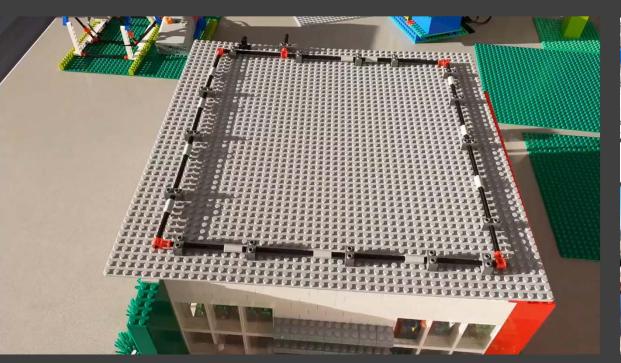
https://www.youtube.com/watch?v
=rkfR97MI2p8

SEEP: Investigating ways of reducing energy produced by fossil fuels Educational robotics

SEEP: Water management and school water supply Educational Robotics

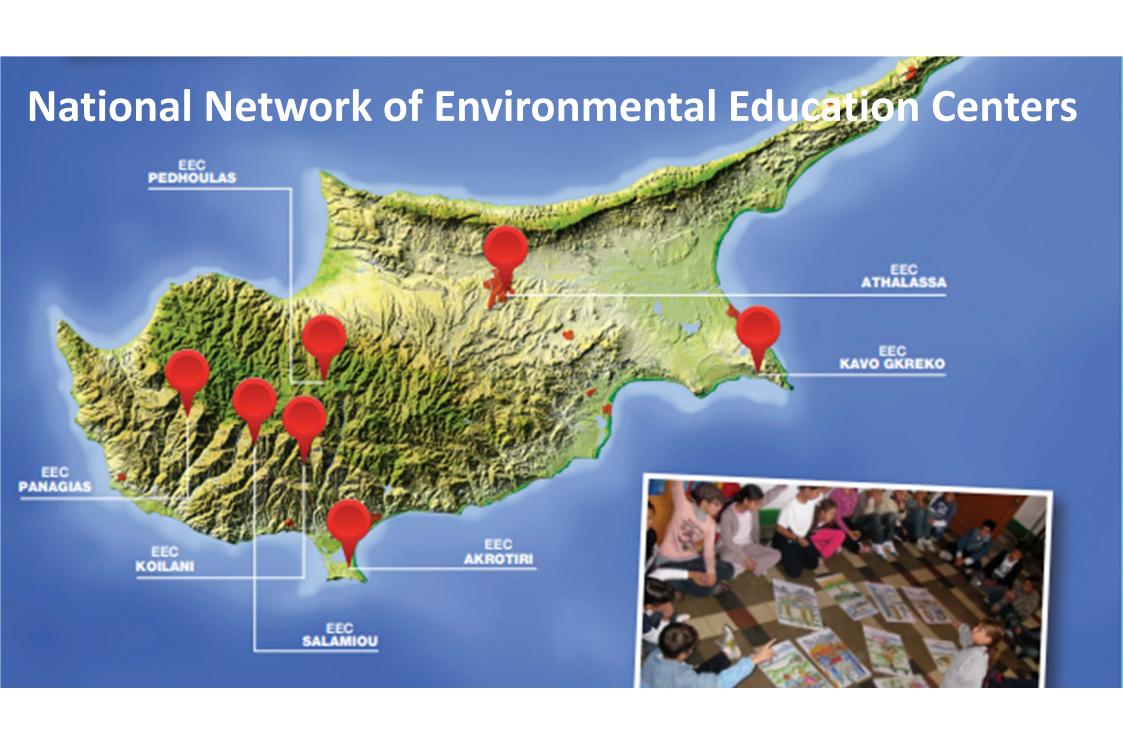

Thematic units: Water, Tourism

Education for Sustainable Development: Policies and Approaches in Cyprus"

Efstathia Dariou, ESD consultant, ESD Unit dariou.e@cyearn.pi.ac.cy

October 2022

